

РЕШЕНИЕ

№ 65

гр. *****, 15.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЛОВЕЧ, VI СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **НАТАЛИЯ С. РАЙКОВА**
АТАНАСОВА

при участието на секретаря **И.НКА СТ. ВЪЛЧЕВА**
като разглежда докладваното от **НАТАЛИЯ С. РАЙКОВА АТАНАСОВА**
Гражданско дело № 20234310101206 по описа за 2023 година

РС-гр.***** е сезиран с искова молба от Н. П. Н. от с*****, Община-гр.*****, действащ чрез пълномощника си адв.Д. П. от АК-гр.***** против Ц. Н. П. от гр.*****, в която изтъква, че с ответницата са наследници по закон на ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , ЕГН-***** , починала на 11.11.2021 г од. в гр.***** , като той е негов син, а ответницата е негова преживяла съпруга.

Преди известно време случайно разбрал, че с универсално завещание, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с Протокол за обявяване на саморъчно завещание от 01.02.2022 год. на Нотариус №481, вписано в СВ-гр.***** с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том 1, дело №265, баща му е завещал на майка му имуществото, което притежава към момента на своята смърт. Доколкото той се е разпоредил с цялото си имущество /универсално завещание/, то запазената му част от неговото наследство /като съвкупност от права и задължения/, като негов син и наследник по закон, счита, че е накарнена.

Позовава се на текста на чл.29, ал.3 от ЗН, съгласно който, когато наследодателят е оставил две деца и съпруг, както е в настоящия случай, разполагаемата част е 1/4, а запазената част на всяко дете е 1/4 /по 1/4 за всяко дете и 1/4 за преживелия съпруг/.

С оглед на всички изложено по-горе, безспорно за него се поражда правния интерес от предявяване на на настоящата молба, със следното ИСКАНЕ :

Моли да бъдат призовани на съд с ответницата и след като се убеди в основателността и доказаността на иска му да постанови решение, с което да намали, на основание чл.30 от ЗН, универсалното завещателно разпореждане, извършено от баща му ***** Н. П., б.ж. на гр. ***** , ЕГН-***** , починал на 11.11.2021 г од. в гр.***** , направено със саморъчно завещание, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с Протокол за обявяване на саморъчно завещание от

01.02.2022 год. на Нотариус №481, вписано в СВ-гр.***** с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том I, дело №265, в полза на майката му и негова преживяла съпруга - Ц. Н. П., ЕГН ***** от гр.***** , ж.к. „Младост“, бл.309, вх.“Д“, ет.7, ап.21, в размер на 1/4, като възстанови запазената му част, в размер на 1/4 от оставеното наследство.

Моли съда да му присъди и направените по делото разноски, съобразно приложен списък.

В законният срок по чл.131, ал.1 от ГПК е представен отговор на исковата молба от ответницата, чрез пълномощника ѝ адв.И. Х. от АК-гр.Велико Търново, в който намира предявеният иск за допустим, но неоснователен. Не оспорва факта, че страните са наследници по закон на ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , починал на 11.11.2021 год. в гр.***** , както и че той приживе се е разпоредил с цялото си имущество, което е притежавал към момента на смъртта си в полза на съпругата си Ц. Н. П. чрез саморъчно завещание /универсално/, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с протокол за обявяване на саморъчно завещание от 01.02.2022 год. на Нотариус Найда Тодорова, с рег. №481, вписано в СВ с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том I, дело №265.

Оспорва твърдението на ищеца, че му е накърнена запазената част и в тази връзка е направено искане за намаляване на универсалното завещателно разпореждане, извършено от баща му ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , починал на 11.11.2021 год. в гр.***** , на правно основание чл.30 от ЗН, направено със саморъчно завещание /универсално/, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с протокол за обявяване на саморъчно завещание от 01.02.2022 год. на Нотариус Найда Тодорова, с рег.№481, вписано в СВ с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том I, дело №265, в полза на майка му и негова преживяла съпруга Ц. Н. П., ЕГН-***** , в размер на 1/4, като възстанови запазената му част в размер на 1/4 от оставеното наследство. Счита, че това искане е неоснователно и моли съда да го отхвърли, въз основа на следните основания : ***** Н. П. и Ц. Н. П. са сключили граждански брак на 24.09.1978 год. в гр.***** , като по време на брака си са придобили в режим на СИО недвижими имоти в с***** , Община-гр.***** и движими вещи – три леки автомобила. Във връзка с гореизложеното твърди, че със смъртта на ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , починал на 11.11.2021 год. в гр.***** , се е прекратила и съпругеската имуществена общност със съпругата му Ц. Н. П., като тя е придобила 1/2 идеална част от правата, включени в нея, в това число от посочените по-горе имоти и движими вещи. Наследодателят ***** Н. П. се е разпоредил с универсалното завещание в полза на съпругата си, сега ответник по делото Ц. Н. П., но само за притежаваната от него 1/2 идеална част, тъй като след неговата смърт тази бездялова СИО се е прекратила и всеки от съпрузите е получил еднакъв дял, т.е. по 1/2 идеална част от всичко придобито по време на брака. Позовава се на разпоредбата на чл.29, ал.3, изр.3, пр.2 от ЗН, която намира, че е приложима към настоящата хипотеза, доколкото след смъртта си наследодателят ***** Н. П. е оставил за свои наследници съпруга и две деца и счита, че разполагаемата част от наследството му се равнява на 1/4 идеална част. В този смисъл, при съобразяване на правилото, установено в чл.29, ал.3, изр.2 от ЗН и факта, че наследодателят ***** Н. П. се е разпоредил със завещанието само за своята 1/2 идеална част счита, че запазената част на ищеца от наследството на ***** Н. П. трябва да се изчисли като 1/4 от 1/2 и в полза на същия се възстанови 1/8 идеална част от собствеността върху тях. Изтъква още, че с нот.акт за собственост на недвижим имот, възстановени по ЗСПЗЗ №119, том XV, дело №3363 от 30.09.1998 год. ***** Н. П. е признат за собственик по наследство на четири имота – лозе, овощна градина и две ниви, които имоти са придобити по наследство, останали лична собственост на наследодателя ***** Н. П., която след смъртта му и съобразно завещателното разпореждане са преминали в собственост изцяло на ответницата, поради което в тази част за тези имоти дробната част за ищеца следва да бъде 1/4

идеална част.

Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли иска като неоснователен и недоказан, като ѝ присъди и направените по делото разноски. Вслучай, че съдът уважи иска, моли да съобрази изложените от тях твърдения в отговора на исковата молба, да определи дробната част по чл.29 от ЗН, като намали завещателното разпореждане и възстанови запазената част на ищеца в размер на 3/8 идеални части, образувани от сбора на 1/8 идеална част и 1/4 идеална част.

В съдебно заседание ищецът, редовно призован, се явява лично и с процесуалния си представител адв.П., който от името на доверителя си поддържа исковата молба, въз основа на която е образувано настоящото гражданско дело. По отношение на отговора на исковата молба заявява, че не го приема, изхождайки от това, че наследството е съвкупност от права и задължения и че в чл.29 от ЗН изрично е упоменато каква е полагаемата част, която наследодателят оставя и каква е полагаемата част на наследниците. Счита, че отговора на исковата молба в по-голямата си част е неотносим към спора.

Моли съда да уважи исковата претенция като основателна и доказана с присъждане на сторените по делото разноски.

Ответницата, редовно призована, не се явява лично. Представява се от пълномощника си адв.Х., която от името на доверителката си оспорва исковата молба и поддържа отговора на исковата молба относно съответната идеална част на ищеца. Пледира за отхвърляне на исковата претенция като неоснователна и недоказана, като в случай, че не уважи това тяхно искане, моли съда да определи дробната част по реда на чл.29 от ЗН, като намали завещателното разпореждане и възстанови запазената част на ищеца в размер на 3/8 идеални части, образувани от сбора на 1/8 идеална част, за която 1/8 идеална част са изложили подробно в отговора на исковата молба, че част от имотите са останали лична собственост на наследодателя ***** Н. П., за която част са изложили подробни съображения в отговора на исковата молба. Моли съда при постановяване на съдебното решение да съобрази тези техни изложения и твърдения в отговора.

Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на ищеца.

Първоинстанционният съд като прецени представените по делото писмени доказателства, както и доводите на процесуалните представители на страните, по вътрешно убеждение съгласно чл.12 от ГПК и съобразно нормативните актове, регламентиращи процесните отношения, приема за установени следните факти :

Страните не спорят, че са преки законни наследници на ***** Н. П., б.ж. на гр.*****, починал на 11.11.2021 год. като ищецът Н. П. Н. е низходящ – негов син, а ответницата по делото Ц. Н. П. – негова преживяла съпруга, който факт се установява от удостоверение за наследници изх.№3742/29.11.2021 год. на Община-гр.*****. Наследодателят има и друг син – ***** П. Н..

Безспорно по делото е и, че на 16.05.2016 год. наследодателят на страните ***** Н. П. е направил саморъчно завещание, в което с пълно съзнание за значението на акта, който извършва и по своя собствена воля е направил следните разпореждания с имуществото, което притежава към момента на смъртта си : Завещава на съпругата си Ц. Н. П., ЕГН-***** цялото си движимо и недвижимо имущество, което притежава към момента на смъртта си. Това е неговата последна воля, която е пожелал да изпълнят наследниците му. Завещанието е написал и подписал саморъчно, без поправки, прибавки и съкращения.

С Протокол за обявяване на саморъчно завещание с дата 01.02.2022 год. ответницата по

делото, като преживяла съпруга на ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , починал на 11.11.2021 год. се е явила в кантората на Найда Тодорова – Нотариус, вписан под рег.№481 в регистъра на НК, с район на действие района на РС-гр.***** , депозирайки молба с искане да бъде обявено саморъчното завещание на покойния ѝ съпруг, което е съхранявал в дома си. Същата е представила пред Нотариуса удостоверение за наследници изх.№3742/29.11.2021 год. на Община-гр.***** , от което е видно, че завещателят ***** Н. П. е починал на 11.11.2021 год. в гр.***** . В Протокола е посочено, че завещанието е написано на едната страна на кариран лист. Написано е с четлив почерк, без зачерквания и поправки. Завещанието е датирано и подписано. Същото е прочетено гласно на молителката, след което страницата от листа, на който е написано, е подписана от молителката и от Нотариуса, за което е съставен настоящия протокол, съгласно чл.27 от ЗН, който след като бил прочетен гласно на молителката, се подписал от нея и Нотариуса. Така съставеният Протокол за обявяване на саморъчно завещание представлявал неразделна част от обявеното саморъчно завещание.

Установява се, че ***** Н. П. и Ц. Н. Тодорова са сключили граждански брак на 24.09.1978 год., видно от представеното с отговора на исковата молба удостоверение за граждански брак №010107/24.09.1978 год. на ГНС.

Издадено е удостоверение изх.№20240116135321/16.01.2024 год., в което Агенцията по вписванията удостоверява, че в регистъра на имуществените отношения на съпрузите, за лицето Ц. Н. Тодорова, ЕГН-***** към 16.01.2024 год. не е регистриран режим на имуществени отношения на съпрузите.

***** Н. П. и Ц. Н. Тодорова са придобили в режим на СИО следните недвижими имоти : ***Дворно място, находящо се в с***** , Община-гр.***** от 1 700 кв.м.***, представляващо парцел VI, имот пл.№42 в кв.7 по регулационния план на селото, заедно с находящите се в него масивно жилище, стопански постройки и други подобрения, при подробно описани граници, видно от нот.акт за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка №85, том V, дело №2078/1990 год. на Нотариус при РС-гр.***** , както и ***Дворно място, находящо се в с***** , Община-гр.***** от 1 100 кв.м.***, представляващо парцел VI, имот пл.№46 в кв.5, а по стария регулационен план на селото парцел III, имот пл.№87 „а“ в кв.48, заедно с находящите се в него полумасивно жилище, полумасивна кухня, стопански постройки и други подобрения, при подробно описани граници, за което с отговора на исковата молба е представен нот.акт за продажба на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка №86, том V, дело №2079/1990 год. на Нотариус при РС-гр.***** , включително и недвижими имоти, възстановени по ЗСПЗЗ, находящи се в землището на с***** , Община-гр.***** – ***лозе в м. “Ески Баалък“ с площ от 0.996 дка***, четвърта категория, съставляващ имот №012363 по плана за земеразделяне, при подробно посочени граници и съседи, ***овощна градина в м. “Смрадлика“ с площ от 1.000 дка***, трета категория, съставляващ имот №014135 по плана на земеразделяне при подробно посочени граници и съседи, ***иИ. м м. “Кованлъка“ с площ от 11.601 дка***, трета категория, съставляващ имот №027022 по плана за земеразделяне при описани граници и съседи и ***иИ. в м. “Селски бостан“ с площ от 0.100 дка, от които 0.080 дка осма категория, 0.020 дка пета категория***, съставляващ имот №044029 по плана за земеразделяне при подробно описани граници и съседи в нот.акт за собственост на недвижими имоти, възстановени по ЗСПЗЗ №119, том XV, дело №3363/1998 год. на Нотариус при РС-гр.***** .

В режим на СИО ответницата и починалия ѝ съпруг са придобили и следните движими

вещи : лек автомобил „Мерцедес Ц 220“, с рег.№ОВ5000ВН, видно от свидетелство за регистрация на МПС №008942113/04.01.2018 год., в което като собственик е посочена ответницата по делото и лек автомобил „Фолксваген Пасат“, с рег.№ОВ9050ВР, за което като доказателство по делото е представено свидетелство за регистрация на МПС №010649573/28.07.2020 год., като собственик на този лек автомобил е бил ***** Н. П..

Налице е и свидетелство за регистрация на МПС №012057269/09.02.2022 год. за лек автомобил „Мерцедес Ц 200 ЦДИ“, с рег.№ОВ5665ВС, което съдът счита, че е ирелеватно за спора, предвид факта, че тази движима вещ, собственост на ответницата е придобита след смъртта на нейния съпруг и не представлява СИО.

По иска с правно основание чл.30, ал.1 от ЗН.

При наличието на така представените писмени доказателства, чиято истинност не бе оспорена от ответницата в преклузивния срок по чл.193, ал.1 от ГПК, съдът приема, че искът за възстановяване на запазена част с правно основание чл.30, ал.1 от ЗН е подаден от заинтересована страна и е допустим за разглеждане. По същество е основателен и доказан.

С иска по чл.30, ал.1 от ЗН е установена правната възможност за реализиране и защита на едно самостоятелно субективно преобразуващо право на наследниците по чл.28, ал.1 от ЗН. Материалноправно легитимирани лица по тази претенция са наследникът с право на запазена част и лицето, което е облагодетелствано от извършената безвъзмездна разпоредителна сделка от наследодателя. Законът не ограничава възможността на всяко дееспособно лице да се разпорежи в полза на трето лице с конкретно свое имущество или изцяло с онова, което притежава, но в случаите на безвъзмездни разпореждания – дарения или завещания – брани правата на наследниците със запазена част по чл.28, ал.1 от ЗН, като именно чрез иска по чл.30, ал.1 от ЗН им гарантира възможността за получат онази част от имуществото на наследодателя или нейната равностойност, която е определена като тяхна запазена част.

Предмет на разглеждане в настоящото исково производство е предявената от ищеца Н. П. Н. претенция за възстановяване на запазената част от наследството останало от неговия баща ***** Н. П., б.ж. на гр.***** , починал на 11.11.2021 год. чрез намаляване на едно универсално саморъчното завещание, направено от последния на 16.05.2016 год. в полза на ответницата по делото Ц. Н. П., като негова преживяла съпруга. От формална страна саморъчното завещание отговаря на законовите изисквания на чл.25, ал.1 от ЗН, като то е обявено от Нотариус по реда на чл.27, ал.1 от ГПК.

В конкретният казус съдът приема, че при условията на пълно и главно доказване ищецът доказва по безпорен начин с представените по делото доказателства, че е от кръга на лицата, посочени в закона, ползващи се от правото на запазена част, както и доказва степенна си на родство, а именно първа степен - син на завещателя, в който смисъл когато наследодателят остави низходящи, той не може със завещателни разпореждания да накърнява онова, което съставлява негова запазена част от наследството - чл.28, ал.1 от ЗН. Видно от саморъчно направеното завещание е, че ***** Н. П. е завещал цялото си движимо и недвижимо имущество, което притежава към момента на смъртта си в полза на съпругата си Ц. Н. П., с което си действие той е накърнил полагащата се на неговия син запазена част от наследството.

Съобразявайки текста на чл.29, ал.3 от ЗН, предвиждащ, че запазената част на низходящите, когато наследодателят е оставил за наследници две деца и съпруг е 1/4 от наследството, то съдът приема, че именно в този размер трябва да се намали универсалното

завещание без да се изследва въпросът кои са наследствените имущества, кои от тях са придобити в режим на СИО и кои са лична собственост на наследодателя, дали те все още са в патримониума на облагодетелстваното лице, тъй като не това е целта на исковото производство по чл.30, ал.1 от ЗН. В този смисъл и съдът не споделя наведените в отговора на исковата молба съображения, че запазената част на ищеца от наследството на неговия баща следва да се изчисли като $\frac{1}{4}$ от $\frac{1}{2}$ и в полза на същия се възстанови $\frac{1}{8}$ идеална част от собствеността върху тях, тъй като начинът на определяне на размера на запазената част съгласно чл.31 от ЗН налага извода, че запазената част е цифрова величина, дроб от една стойност, която се изчислява чрез извършване на регламентирани в закона действия. Поради това съдебното решение се ползва със сила на присъдено нещо досежно размера на наследствената маса, респективно на запазената част и сумата, необходима за допълването ѝ.

Следователно претенцията на ищеца против ответницата с правно основание чл.30, ал.1 от ЗН, е основателна и доказана, поради което и съдът следва да му възстанови запазената част от наследството на неговия баща ***** Н. П., б.ж. на гр.*****, починал на 11.11.2021 год., като намали универсалното завещателно разпореждане от 16.05.2016 год., направено със саморъчно завещание, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с Протокол за обявяване на саморъчно завещание от 01.02.2022 год. на Нотариус №481, вписано в СВ-гр.***** с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том 1, дело №265, в полза на майката му и негова преживяла съпруга Ц. Н. П., ЕГН-*****, в размер на $\frac{1}{4}$ и възстановява запазената му част, в размер на $\frac{1}{4}$ от оставеното наследство на неговия баща.

По разноските.

При този изход на процеса претенцията за разноски на ищеца е основателна и доказана, поради което ответницата следва да бъде осъдена да му заплати сумата в размер общо на 1 080 лева, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, за което съдът съобрази представения списък на разноските по чл.80 от ГПК, която сума включва 1 000 лева адвокатски хонорар и 80 лева държавна такса, платена по сметка на РС-гр.*****.

По отношение заплатеното адвокатско възнаграждение на адв.П. бе направено възражение за прекомерност от пълномощника на ответницата адв.Х., което съдът намира за неоснователно предвид факта, че се касае за неоченяем иск, за който е предвидено, че възнаграждението за процесуално представителство по тези икове е в размер на сумата 1 000 лева, съгласно чл.7, ал.1, т.4 от Наредба №1/09.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждение, колкото е и договореното възнаграждение между клиента Н. П. Н. и адв.Д. П., видно от представения по делото Договор за правна защита и съдействие №0000007949/15.08.2023 год. Следователно след като не са налице законовите предпоставки на чл.78, ал.5 от ГПК, то и адвокатското възнаграждение е дължимо от ответницата в пълния му размер, така както е договорено между страните по цитирания по-горе Договор за правна защита и съдействие.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ВЪЗСТАНОВЯВА, на основание чл.30, ал.1 от ЗН, на Н. П. Н., ЕГН-***** от с*****, Община-гр.*****, ул.“***** запазената част от наследството на неговия баща ***** Н. П., б.ж. на гр.*****, починал на 11.11.2021 год., к а т о **НАМАЛЯВА** универсалното завещателно

разпореждане, направено със саморъчно завещание, изготвено на 16.05.2016 год. и обявено с Протокол за обявяване на саморъчно завещание от 01.02.2022 год. на Нотариус №481, вписано в СВ-гр.***** с вх.рег.№488/01.02.2022 год., №161, том 1, дело №265, в полза на майката му и негова преживяла съпруга - Ц. Н. П., ЕГН-***** от гр.***** , ж.к. „Младост“, бл.309, вх.“Д“, ет.7, ап.21, в размер на $\frac{1}{4}$ /една четвърт/ и възстановява запазената му част, в размер на $\frac{1}{4}$ /една четвърт/ от оставеното наследство на неговия баща.

ОСЪЖДА Ц. Н. П., ЕГН-***** от гр.***** , ж.к.“***** да заплати на Н. П. Н., ЕГН-***** от с***** , Община-гр.***** , ул.“***** сумата 1 080 /хиляда и осемдесет/ лева,

представляваща съдебно-деловодни разноси, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, съгласно представен списък на разноските по чл.80 от ГПК, която сума включва 1 000 лева адвокатски хонорар и 80 лева държавна такса, платена по сметка на РС-гр.*****.

Решението може да се обжалва пред ОС-гр.***** с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – *****: _____